

Çocuğunuza nasıl yardımcı olabilirsiniz?

• Öncelikle çocukların her biri yaratıcı bir zeka ile dünyaya gelir. Hayal güçleri çok geniştir. Ve bu durum onların zihinlerini de geliştirir. Zihni gelişen çocuk ileride karşılaşacağı problemlere daha yaratıcı ve üretken çözümler bulur. Bu nedenle çocuğunuzu dinlemeli ve o zengin hayal gücünü sekteye uğratmamalısınız.

- Çocuğunuzun kişisel özelliklerini çok iyi gözlemlemelisiniz.
- Güçlü yönlerini keşfetmesini sağlamalısınız.

• İlgi duyduğu alanları tanımaya çalışmalısınız. Oyunlarını ve oyunlarında tercih ettiği karakterini gözlemlemelisiniz.

• Başardığı konular sizin için küçük konular olsa bile onu ciddiye alarak takdir etmelisiniz. Yüreklendirmelisiniz. Sizin için çok küçük olan bir davranış onun için çok büyük ve kutsal olabilir. Çocukla iletişim, her zaman oldukça etkilidir.

• İstemediği konularda zorlamamalısınız. Bu onu zorladığınız alandan daha da uzaklaştıracaktır.

• Araştırma ve inceleme isteği varsa fazla ertelemeyen onunla birlikte araştırmalısınız.

• Çocuğu aşan mükemmeliyetçi ve abartılı beklentiler sunmamalısınız. Bu durum çocuğunuzu yaralayacaktır.

• Grup çalışmalarına, sanatsal faaliyetlere, spor aktivitelerine vb. farklı alanlara katılımını sağlamalısınız. (isteği dahilinde) Örneğin çocuğunuzun kara kalem çalışmasına yeteneği varsa bu yeteneğini görebilmesi için bir kara kalem aktivitesi ile karşılaşması gerekir. Ya da yap-boz-birleştir gibi mekanik bir yeteneği varsa bunu görebilmesi için bir şeyleri yapıp bozmasına izin vermeniz gerekir. Ona çeşitli alanlarda uygun ortamlar sunmalısınız.

• Evde bazı eşyaları (zarar verebilecek cam, elektrik vs. olmamak kaydıyla) bozup tekrar yapmasına izin vermelisiniz. Bu onun yaratıcılığını, el becerilerini ve mekanik zekasını güçlendirecek, ona özgüven kazandıracaktır.

• Çocuğun kendi başına keşifler yapmasına müsaade etmelisiniz.

• Her yerde çocuğun yetenekleri ve ilgilerini abartılı bir şekilde anlatmamalısınız. Çünkü her çocuk kendine has bu bilgilerin paylaşılmasından hoşlanmayabilir.

• Ve en önemlisi sizin çocuğunuz ile diğer çocuk iki farklı beden de iki farklı kişiliktir. Ve en nihayetinde çocuğunuz başlı başına özeldir. Kıyas yapmak çocukları üzer, çaresizlik, kıskançlık ve başarısızlık hissettirebilir.

Bir hikaye...

"Hayvanlar insanlara bakıp özenerek, kendilerini geliştirebilecekleri bir okul kurmaya karar verirler. Tavşan, kuş, balık, sincap, ördek diğer bütün hayvanlar bir araya gelerek bir hayvanlar kurultayı oluştururlar. Hep birlikte bir öğretim programı hazırlarlar. Tavşan programa koşmanın konmasını önerir. Kuş uçmanın, sincap ağaca tırmanmanın, balık yüzmenin konmasında ıdırir. Böylece öğretim programına hayvanların tümünün önerdikleri dersler konur. Daha sonra her hayvanın tüm derslere katılmasını zorunlu kılarlar. Sonunda tavşan yokuş yukarı tırmanmada en başarılı hayvandır, kimse onu geçemez. Ama tavşandan ucması de istenince iş değişir. Tavşan uçmaya çalışırken düşer ayağı kırılır, zavallı hayvan koşamaz da artık. Benzer bir durum kuşun başına gelir. Kuş uçuşta dersinde çok iyidir. Havada taklalar atar, türlü gösteriler yapar ama öğretmenler bununla yetinmez, kuşun gelişmiş çok yönlü hayvan olması için onun da köstebek gibi toprağı kazması ve yer altında tünel yapmasını isterler. Kuş toprağı kazmaya uğraşırken kanatları ve gagası kırılır ve eğitim böylece sürüp gider. Son sınıfa geldiğinde ise zekası çok gelişmemiş sıradan bir hayvan olan yılanbalığı okulu birincilikle bitirir. Çünkü her şeyi biraz olsun yapabilmıştır. Sonunda yetenekleri yok diyerek aşağılanan hayvanlar okulu bırakır ve kendi yetenekleri yönünde yaşamlarına devam ederler."

Bu hikayeden çıkarılması gereken hisse; kişilik, zekâ, yetenek ve ilgi alanları açısından birbirinden farklı olan çocukların bu özellikleri göz ardı edildiği takdirde beklenen başarıyı elde edemeyecekleridir.

Bu noktada bilinmesi gereken temel kural; çocuğun ne yaptığı, neyle uğraştığı ve ne yapmak istediğidir. Söz konusu olan çocuğun yetenekleri ve bu yeteneklerin ortaya çıkartılarak işler hale getirilmesi ve buna yönelik de meslek seçimi gibi çok önemli bir karar ise tek bir ön koşul vardır; çocuğun ilgi ve yeteneği ne yönde yoğunlaşıyorsa o alanda desteklenmesi gerektiğidir.

Bu hikayeden çıkarılması gereken hisse; kişilik, zekâ, yetenek ve ilgi alanları açısından birbirinden farklı olan çocukların bu özellikleri göz ardı edildiği takdirde beklenen başarıyı elde edemeyecekleridir. Bu noktada bilinmesi gereken temel kural; çocuğun ne yaptığı, neyle uğraştığı ve ne yapmak istediğidir. Söz konusu olan çocuğun yetenekleri ve bu yeteneklerin ortaya çıkartılarak işler hale getirilmesi ve buna yönelik de meslek seçimi gibi çok önemli bir karar ise tek bir ön koşul vardır; çocuğun ilgi ve yeteneği ne yönde yoğunlaşıyorsa o alanda desteklenmesi gerektiğidir.

Bu hikayeden çıkarılması gereken hisse; kişilik, zekâ, yetenek ve ilgi alanları açısından birbirinden farklı olan çocukların bu özellikleri göz ardı edildiği takdirde beklenen başarıyı elde edemeyecekleridir.

Bu noktada bilinmesi gereken temel kural; çocuğun ne yaptığı, neyle uğraştığı ve ne yapmak istediğidir. Söz konusu olan çocuğun yetenekleri ve bu yeteneklerin ortaya çıkartılarak işler hale getirilmesi ve buna yönelik de meslek seçimi gibi çok önemli bir karar ise tek bir ön koşul vardır; çocuğun ilgi ve yeteneği ne yönde yoğunlaşıyorsa o alanda desteklenmesi gerektiğidir.

Sevgili anneler ve babalar;

sizler çocuğunuzun kendisine en uygun mesleği seçmesine yardım edebilecek en önemli kişilersiniz.

Çocukların bir birey olduklarını, yetenekleri, hedefleri ve değerleri ile kendilerine has kişilikleri olduğunu unutmayın.

PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİ

VELİ BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

YETENEKLER, MESLEKİ İLGI VE DEĞERLERİ TANIMA

OKUL ÖNCESİ

DOĞRU MESLEK SEÇİMİ OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE BAŞLAR!

Aileler çocukların yaşamlarının her alanında mutlu ve başarılı olmalarını arzu ederler ve bunun için ellerinden gelen her şeyi yapmaya hazırdırlar. Çoğu anne-baba bu konuda duyarlı olmasına rağmen çocuklarını tam olarak nasıl destekleyeceklerini bilemezler. İyi bir eğitimin doğru mesleği seçmeye ve hayatta başarılı olmaya temel oluşturacağına inanarak okul başarısına odaklanırlar. Oysaki anne ve babaların çocuklarının iyi bir meslek seçimine katkı sağlayabilmeleri için okul öncesi dönemden başlayarak onların yeteneklerinin, sosyal ortamda ve oyun gruplarında ilgililerinin neler olduğunu doğru ve objektif olarak değerlendirmeleri gerekmektedir. Çünkü çocukların meslek eğilimi okul öncesinde dönemde başlamaktadır.

Meslek seçimi bir anda verilen kararlar şekillenen bir süreç olmayıp tam tersine yıllar süren bir gelişim sürecinin sonunda oluşur ve meslek seçimi süreci çeşitli faktörlerden etkilenir. Bu faktörler; **yetenek, mesleki ilgi ve değerler** olarak sıralanabilir.

YETENEK:

Bir kimsenin bir şeyi öğrenme ve yapabilme gücüne denir. Yeteneklerimiz anne-babamızdan genetik olarak aldığımız kromozomlarla bize aktarılan doğuştan sahip olduğumuz özelliklerimizdir. Yeteneklerimiz kalıtsal özellikler taşımalarının yanında aynı zamanda çevresel koşulların etkisiyle ve eğitimle geliştirilebilir yapıdadır. **NELERİ YAPABİLİRİM? & NELERİ YAPMAKTA İYİYİM?** soruları, yetenekli olunan alanların anlaşılabilmesi, keşfedilebilmesi için sorulabilir.

YETENEK ALANLARI

Sözel-Dilsel Zeka: Akademik başarıyla ilişkili olan genel zekanın temel unsurudur. Okuma, yazma, dinleme, konuşmada kelimeleri etkili kullanma yeteneğidir.

Mantıksal-Matematiksel Zeka: Genel zekanın temel unsurlarından biridir. Hesaplama becerisi, mantıksal nedensellik ilişkisi kurma, karmaşık problemleri çözme becerilerini kapsar.

Müziksel Zeka: Sesin ritim ve tınısına ayrıca sesin duygusal boyutuna duyarlı olmayı gerektiren becerileri kapsar.

Kinestetik-Görsel-Bedensel Zeka: Bu zeka türü bedensel etkinliklerde başarılı olmayı sağlar. Görsel, bedensel, sportif becerileri ve dikkat, kontrol, çeviklik gibi özellikleri kapsayan zeka türüdür.

Uzamsal Zeka: Dünyayı doğru algılamayı gerektiren; cisimlerin uzaydaki biçimlerini algılama, cisimleri iki veya üç boyutlu olarak görebilme, geometrik şekilleri farklı açılardan anlama gibi yetileri kapsar.

Doğa Zekası: Bitkiler, hayvanlar ve jeolojik doğal varlıklara empati duymak, onlara duyarlı davranmak ve onları anlamak gibi özellikler doğa zekası gelişmiş bireylerin özellikleridir.

İçsel Zeka: Bu zeka türü, insanın kendisini bilmesini, anlamasını sağlar. İnsanın kendisini takdir etmesi, amaç belirlemesi, kendini ayarlaması, duygusal ve bireysel öz yönetimi sağlaması gibi hayatı fonksiyonları vardır.

Kişilerarası Zeka: Bireyin diğer insanları anlamasını ve onlarla başarılı ilişkiler kurabilmesini sağlar. Bireysel farklılıkları görebilme, kendini ve diğerlerini motive etme gibi özellikleri vardır.

MESLEKİ İLĞİ:

Bireyin bir faaliyetten hoşlanma ve haz alma (doyum sağlama); faaliyeti sevip -sevme derecesidir. Herhangi bir aktiviteyi isteyerek, zevk alarak yapıyorsa, birçok faaliyet arasında belirli birkaç faaliyeti sıklıkla tercih ediyorsa bu aktiviteler ve faaliyetlere ilgi duyuyoruz demektir.

Örneğin, boş zamanımızda yapılabilecek onlarca uğraşı arasında sıklıkla şiir ezberleyip, kitap okuyorsak edebiyata ilgi duyuyoruz demektir.

NELERİ YAPMAKTAN HOŞLANIRIM? & NELERİ SIKLIKLA YAPARIM? soruları, ilgi duyulan alanların anlaşılabilmesi, keşfedilebilmesi için sorulabilir.

İLĞİ ALANLARI

- İkna İlgisi
- Ticaret İlgisi
- Temel Bilimler İlgisi
- Sosyal Bilimler İlgisi
- Mekanik İlgisi
- İş Ayrıntıları İlgisi
- Edebiyat İlgisi
- Güzel Sanatlar İlgisi
- Müzik İlgisi
- Sosyal Yardım İlgisi

İlgi duyduğu faaliyetleri yapması için çocuğunuza fırsat verin...

MESLEKİ DEĞERLER:

Değerler, ulaşmak istediğimiz hedeflere attığımız önemi ifade eder.

Bir mesleği bizim için değerli kılan özelliklere ise meslek değerleri denir. Başka bir ifadeyle meslek değerleri; bir mesleğe girme sonucunda o mesleğin getirilerinden elde edilen doyumdur.

MESLEKTEN BEKLENTİLERİM NELER? & MESLEĞİN GETİRİLERİ NELER? soruları, meslek değerlerinin anlaşılabilmesi ve keşfedilebilmesi için sorulabilir.

MESLEK DEĞERLERİ

• Mesleğin kazanç durumu, sosyal güvencesi, kazandırdığı toplumsal saygınlık bazı meslek değerleridir.

• Meslek değerlerimizle uyumlu bir mesleği seçmek, yaptığımız işten doyum sağlamak ve işin sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir.

• Her mesleğe atfedilen değer bireyden bireye değişir.

• Bir mesleğin cazip yanı birisi için yüksek kazanç iken başkası için güvence, bir diğeri için yeteneğini kullanmasına olanak tanınması veya başka biri için işin saygınlığı olabilir.

Okul öncesi dönemin meslek eğilimine etkisi nedir?

Okul öncesi dönem çocukların bir mesleğe karar vermekten çok karakter ve kişilik özelliklerinin oluştuğu, ortaya çıktığı bir dönemdir. Yetenekler ve ilgiler, oyunlarda ve hoşlanılan aktivitelerin seçiminde baş gösterir. Örneğin kimi çocuklar oyun hamuru gibi el becerisine yönelik oyunları daha çok tercih ederken kimi çocuklar koşma, atlama, zıplama gibi bedensel alandaki oyunları daha çok tercih edebiliyor. Kimi çocuklar iletişime dayalı oyunları daha çok severlerken kimi çocuklar bireysel şekilde legolarla yeni bir şeyler üretmeyi tercih edebiliyor. Bu durum yüzde yüz kesin bir bilgi vermemekle birlikte bize çocuğun ilgisiyle ve kendine daha çok hitap eden zeka türü hakkında birtakım ipuçları verebilir. Örneğin müzik aletiyle oynamayı seven bir çocuğun işitsel yöndeki eğilimi ile duygusal özellikler taşıdığı, müziğin de matematiksel ve bedensel zekayı geliştirdiği ve bu yöndeki çocukların müzisyen, yazar, matematik alanlarına eğilimi olacağı öngörülebilir.

Bu bilgiler ışığında ortaya çıkan durum şudur; çocuğun ilgi gösterdiği oyuncak türü ne olursa olsun, çocuk oyun ve oyuncakla kendini ifade etme yolu bulmaktadır. Bu nedenden dolayı da çocuğun hem kişilik yapısı, hem zeka düzeyi hem de yetenekleri ve ilgileri doğru saptanmalıdır.

